

Sygn. akt I ACa 859/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Kamil Grzesik
Sędziowie:	SSA Jerzy Bess SSA Adam Sęk
Protokolant:	Krzysztof Malinowski

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2022r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa A. Ś.

przeciwko A. K. (1)

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 2 lutego 2021 r. sygn. akt I C 2150/18

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- punktowi III nadaje treść: „zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 13 000 zł (trzynaście tysięcy złotych) tytułem kosztów procesu”;

- dodaje punkt IV o treści: „nakazuje pobrać od pozwanego A. K. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 76 000 zł (siedemdziesiąt sześć tysięcy złotych), tytułem części opłaty od pozwu od uiszczenia, której strona powodowa była zwolniona”;

2. w pozostałym zakresie apelację oddala;

3. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 18 750 zł (osiemnaście tysięcy siedemset pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Syg. akt I ACa 859/21

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 10 stycznia 2023 r.

Powód A. Ś. wniósł przeciwko pozwanemu A. K. (1) pozew o pozbawienie w całości (92.000.000 USD) wykonalności tytułu wykonawczego, tj. wyroku Sądu Rejonowego Stanów Zjednoczonych (...) Stanu (...) Wydział (...) z dnia 31 maja 2013r., nr sprawy(...) (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Apelacyjnego wK. z dnia 25 września 2015r., sygn. akt(...) na podstawie art. 840 §1 pkt 1 kpc ewentualnie o udzielenie powodowi ochrony prawnej na podstawie art. 840 §1 pkt 2 kpc poprzez pozbawienie tytułu wykonawczego w postaci Wyroku Sądu Rejonowego Stanów Zjednoczonych(...) Stanu (...) Wydział (...) z dnia 31 maja 2013r. nr sprawy (...) (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Apelacyjnego w K.z dnia 25 września 2015r., sygn. akt(...)wykonalności w części co do kwoty 90.000.000 USD.

Wyrokiem z dnia 2 lutego 2022 r. Sąd okręgowy w Krakowie pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Rejonowego Stanów Zjednoczonych (...) Stanu (...) Wydział (...) z dnia 21 maja 2013 r. , nr sprawy (...) (...) , zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 25 września 2015 r., sygn. akt(...)w części co do kwoty 90 000000 USD, w pozostałej części powództwo oddalił, a koszty procesu między stronami wzajemnie zniósł.

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 31 maja 2013r. Sąd Rejonowy Stanów Zjednoczonych (...) Stanu (...) Wydział (...)wydał ostateczny i w pełni wykonalny wyrok, w ramach którego w pkt 10 zasądził na rzecz A. K. (1)od A. Ś., D. L. i R. Ś. kwotę 92.000.000 USD tytułem odszkodowania za faktycznie poniesione szkody. W pkt 13 powyższego wyroku Sąd wskazał, że maksymalna łączna kwota odszkodowania jaką może uzyskać pozwany A. K. (1) z tytułu wszystkich roszczeń od wszystkich pozwanych na niekorzyść których wydane zostało rozstrzygnięcie wynosi 276.000.000 USD. Nadto maksymalna łączna kwota odszkodowania jaką może uzyskać A. K. (1) z tytułu wszystkich roszczeń na gruncie common law od wszystkich pozwanych, na niekorzyść których wydane zostało rozstrzygnięcie wynosi 92.000.000 USD. W pkt 14 wyroku Sąd uznał, że pozwanemu przysługują odsetki od kwot wszystkich należnych na jego rzecz odszkodowań, naliczane za okres po wydaniu wyroku według stopy 0,12 %, składane w cyklach rocznych, począwszy od dnia 31 maja 2013r. do dnia otrzymania danej kwoty. Postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z dnia 26 lutego 2015r., zmienionym Postanowieniem Sądu Apelacyjnego w K.z dnia 25 września 2015r. stwierdzono wykonalność ww. orzeczenia sądu amerykańskiego poprzez nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Rejonowego Stanów Zjednoczonych (...) Stanu(...)Wydział (...) z dnia 31 maja 2013r., nr sprawy (...) (...), w zakresie zasądzenia od powoda A. Ś. na rzecz A. K. (1)kwoty 92.000.000 USD wraz z odsetkami według stopy 0,12 % rocznie od dnia 31 maja 2013r. do dnia zapłaty na podstawie pkt 10 oraz pkt 14 ww. wyroku sądu amerykańskiego.

Na wniosek pozwanego zostało wszczęte wobec powoda postępowanie egzekucyjne z nieruchomości prowadzone obecnie przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) w K. L. D. pod sygn. akt (...).

W dniu 19 kwietnia 2018r. pozwany zbył na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności na rzecz osób trzecich część wierzytelności przysługującej mu przeciwko powodowi w wysokości 90.000.000 USD. Pozwanemu pozostała wobec powoda wierzytelność w kwocie 2.000.000 USD.

Pismem z dnia 22 sierpnia 2018r. w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym do sygn: (...) pozwany cofnął wniosek o wszczęcie egzekucji w części dotyczącej kwoty 20.000.000 USD wraz z odsetkami od tej kwoty i wniósł o umorzenie postępowania w tej części. Postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2018r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym (...) w K. L. D. umorzył postępowanie w części dotyczącej kwoty 20.000.000 USD wraz z odsetkami od tej kwoty.

Wobec powoda toczyło się również postępowanie egzekucyjne z udziałów w spółce (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej pod sygn. akt(...)prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)w K. M. M..

Na podstawie powyższych ustaleń Sąd okręgowy stwierdził, że przywoływane przez powoda okoliczności - odnoszące się w istocie do wykonalności spornego orzeczenia na gruncie art. 1146 §1 k.p.c., w tym wysokości zobowiązania powoda, podstaw i charakteru odpowiedzialności powoda (zobowiązanie zbliżone istotą do zobowiązania solidarnego)

oraz zgodności tego orzeczenia z porządkiem prawnym Rzeczypospolitej Polskiej stanowiły już przedmiot rozpoznania w sprawie sygn. akt (...) Sądu Okręgowego w K. i (...) Sądu Apelacyjnego w K.. Sąd w całości podziela wywody zawarte w uzasadnieniach powołanych orzeczeń, a nadto wskazać należy, że stosownie do art. 365 §1 k.p.c. rozstrzygnięcie to wiąże sąd w niniejszej sprawie.

Sprawia to, że powołane okoliczności nie mogą być przedmiotem powtórnego badania w niniejszej sprawie. To samo dotyczy prawidłowości ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sądu amerykańskiego bowiem zmierzałoby to do wzruszenia prawomocnego rozstrzygnięcia sądu stanowiącego tytuł egzekucyjny.

W związku z tym wytoczone przez powoda powództwo o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci orzeczenia sądu zagranicznego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie jako oparte na podstawie wskazanej w art. 840 § 1 pkt 1 kpc jest niedopuszczalne jako zmierzające do zakwestionowania prawomocnego orzeczenia Sądu.

Ponadto Sąd Okręgowy w związku z tym, że pozwany uznał powództwo w zakresie kwoty 90 000 000 \$ uwzględnił powództwo w tym zakresie.

O kosztach procesu orzekł Sąd na zasadzie art. 100 zdanie pierwsze k.p.c. znosząc je wzajemnie pomiędzy stronami. Sąd miał w tym zakresie na względzie, iż żądanie powoda w zakresie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości (pkt 1 pozwu) zostało oddalone w całości.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł powód zaskarżając go w części tj w zakresie pkt. II i III i zarzucając:

1. nierozpoznanie istoty sprawy polegające na wydaniu przez Sąd pierwszej instancji orzeczenia, w którym Sąd uwzględnił roszczenie tylko w zakresie pkt 2 pozwu z racji uznania roszczenia przez pozwanego, a zaniechał dokonania oceny zarzutów podnoszonych przez powoda w zakresie istniejących przesłanek do odmowy nadania klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Rejonowego Stanów Zjednoczonych (...) Stanu (...) Wydział (...) z dnia 21 maja 2013 r., nr sprawy (...), prowadzące w konsekwencji do oddalenia powództwo w części w której powód wnosił o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w całości;

2. nierozpoznanie istoty sprawy polegające na wydaniu przez Sąd pierwszej instancji orzeczenia z pominięciem rozpoznania wniosku pełnomocnika powoda, tj. córki M. P. o zawieszenie niniejszego postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c. do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy prowadzonej przez Sąd Okręgowy w K., VI Wydział Karny, pod sygn. akt (...);

3. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy:

a) art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez uznanie, że pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci orzeczenia Sądu zagranicznego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Apelacyjnego w K., jako oparte na tej podstawie jest niedopuszczalne do zakwestionowania prawomocnego orzeczenia Sądu, podczas gdy okoliczności na które powoływał się powód, stanowiły istotne przesłanki uzasadniające wystąpienie z roszczeniem opartym na tym przepisie, gdyż stanowiły bezprawną ingerencję Sądu Apelacyjnego w K. w treść wyroku zagranicznego, przejawiającą się w nadaniu klauzuli wykonalności z pominięciem ograniczeń kwotowych w nim zawartych, a przez to uprawniające do prowadzenia egzekucji na podstawie tego tytułu wykonawczego z pominięciem ograniczeń zawartych w wyroku Sądu Rejonowego Stanów Zjednoczonych (...) Stanu (...) Wydział (...) z dnia 31 maja 2013 r. nr sprawy (...) (...);

b) art. 1146 § 1 k.p.c. poprzez uznanie, że podnoszone przez powoda okoliczności odnoszące się do wykonalności wyroku Sądu Rejonowego Stanów Zjednoczonych (...) Stanu (...) Wydział (...) z dnia 31 maja 2013 r., nr sprawy (...) (...) stanowiły już przedmiot rozpoznania w sprawie prowadzonej przez Sąd Okręgowy w K., sygn. akt (...) i Sąd Apelacyjny w K., sygn. akt (...), w sytuacji gdy powód zgłaszając roszczenie, o którym mowa w art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. nie podnosił zarzutów, co do przeszkód określonych w art. 1146 § 1 i 2 k.p.c., zatem zarzuty powołane w niniejszym postępowaniu

zostały podniesione po raz pierwszy i nie stanowiły przedmiotu rozpoznania w żadnym wcześniejszym postępowaniu prowadzonym przez Sąd powszechny;

c) art. 2352 § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku dowodowego o przesłuchanie strony powodowej, podczas gdy wniosek ten został zgłoszony we właściwym czasie, w celu wykazania podnoszonych okoliczności i w celu odparcia twierdzeń strony przeciwnej, co w konsekwencji doprowadziło do niewyjaśnienia przez Sąd meriti okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy;

d) art. 98 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie prowadzące do rozstrzygnięcia o kosztach z pominięciem wyrażonej w tym przepisie ogólnej zasady odpowiedzialności za wynik procesu, podczas gdy w przedmiotowej sprawie istniały ku temu wszelkie przesłanki, gdyż powód wygrał sprawę w przeważającej części oraz nie zaistniały żadne przesłanki umożliwiające odstąpienie przez Sąd od obciążania strony pozwanej tymi kosztami;

e) art. 100 k.p.c. poprzez jego zastosowanie prowadzące do wzajemnego zniesienia kosztów procesu pomiędzy Stronami w sytuacji, gdy pozwany uznał w całości roszczenie powoda zawarte w pkt 2 pozwu, tj. w zakresie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego co do kwoty 90 000.000 zł, a cały tytuł wykonawczy dotyczył kwoty 92 000.000,00 zł, a tym samym finalnie pozwany uznał roszczenie powoda w 97% przegrywając sprawę w tym stopniu, co w konsekwencji uzasadniało obciążenie go kosztami procesu w kwocie adekwatnej do stopnia, w jakim pozwany przegrał proces.

Mając na uwadze powyższe pozwany wniósł o:

1) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego Stanów Zjednoczonych (...) Stanu (...) Wydział (...) z dnia 21 maja 2013 r., nr sprawy (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 25 września 2015 r., sygn. akt (...);

2) zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za I instancję;

3) zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za II instancję;

ewentualnie

4) w razie uznania, że w sprawie doszło do nierozpoznania istoty sprawy bądź powstała konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, wnosząc o uchylene wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny w całości podziela i co do zasady aprobuje rozważania prawne zawarte w pisemnych motywach.

Powód złożył w niniejszej sprawie pozew o pozbawienie w całości wykonalności Wyroku Sądu Rejonowego Stanów Zjednoczonych (...) Stanu (...) Wydział (...) z dnia 31 maja 2013 r., któremu Sąd Apelacyjny wK. postanowieniem z dnia 25 września 2015 r. nadał klauzulę wykonalności w oparciu o przepis art. 1150 k.p.c. Żądanie w części nieuwzględnionej przez Sąd Okręgowy, oparte było na twierdzeniu jakoby w postanowieniu nadającym mu klauzulę wykonalności nie uwzględniono ograniczenia wynikającego z pkt 13 wyroku amerykańskiego, co doprowadzić miało do nieuprawnionej ingerencji w treść tego orzeczenia i umożliwiło przekroczenie w egzekucji limitu zasądzonych roszczeń.

Przechodząc do analizy zarzutów apelacji, przede wszystkim podkreślić należy, że kwestionowane orzeczenie dotyczyło nadania klauzuli wykonalności orzeczeniu zagranicznemu i zapadło w postępowaniu, które nie jest tylko

postępowaniem formalnym (jak to miejsce w postępowaniu klauzulowym odnoszącym się do orzeczeń sądów krajowych), ale także postępowaniem merytorycznym, w którym podlega badaniu, czy nie istnieją przeszkody dla stwierdzenia wykonalności określone w art. 1146 § 1 i 2 KPC (por. T. Ereciński w: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, t. 5 Warszawa 2009, s. 565). Przedmiotem tego postępowania jest bowiem zarówno badanie przesłanek udzielenia exequatur, jak i okoliczności warunkujących nadanie klauzuli wykonalności. Badanie bezwzględnych przesłanek z art. 1146 k.p.c. przeprowadzone jest w tym postępowaniu z urzędu. Zasadność wniosku pozwanego o nadanie klauzuli wykonalności, potwierdzona została w postępowaniu toczącym się przed sądami: Okręgowym i Apelacyjnym, a następnie zweryfikowana przez rozpoznający skargę kasacyjną, Sąd Najwyższy. Nie ma zatem wątpliwości, że orzeczenie to jest prawomocne oraz że powód w trakcie jego trwania mógł podnieść wszelkie zarzuty przewidziane art. 1146 k.p.c. w tym odnoszące się do pominięcia w treści postanowienia, ograniczenia wysokości zasądzonych roszczeń wynikającego pkt 13 wyroku sądu amerykańskiego.

Analizując z kolei podstawę prawną dochodzonego roszczenia podkreślić należy, że powództwo przewidziane w art. 840 § 1 k.p.c., nie służy ponownemu merytorycznemu rozpoznaniu sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1972 r., sygn. akt II PR 372)72, OSPiKA 1973, Nr 11, poz. 222). Stosownie do treści art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo jego ograniczenia, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście. Z tego względu - przy orzekaniu na podstawie art. 840 § 1 k.p.c., gdy tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądu - uwzględnia się wyłącznie zdarzenia, które nastąpiły po wydaniu tego wyroku (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 lutego 2013 r., sygn. akt I ACa 1168/12, Legalis). Stwierdzenia te jakkolwiek oczywiste, wymagają podkreślenia w niniejszej sprawie z uwagi na treść apelacji powoda, który powołując się na literaturę prawniczą, stawia tezę, że przepis art. 840 § 1 k.p.c. pozwala na kwestionowanie prawomocnych orzeczeń sądowych nie zauważając, że w świetle treści tego przepisu istnieją tytuły egzekucyjne, które – ze względu na odmienny od wyroków charakter – nie korzystają ani z prawomocności, ani z powagi rzecz osądzonej. Dłużnik może zaprzeczyć treści wyłącznie takich tytułów. Zalicza się do nich: akt notarialny, ugodę sądową, ugodę zawartą przed sądem polubownym, bankowy tytuł egzekucyjny [zob. Tadeusz Ereciński (red.), Kodeks, t. V, 2016, s. 359].

Specyfika niniejszej sprawy polega natomiast na tym, że powód co do zasady nie kwestionuje już samego wyroku sądu amerykańskiego co zresztą byłoby również niedopuszczalne, ale skupił się na zarzutach dotyczących orzeczenia o nadaniu klauzuli wykonalności, które w jego ocenie jest wadliwe. W istocie powód poprzez powództwo opozycyjne pragnie zakwestionować prawomocne orzeczenie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności. W ocenie Sądu Apelacyjnego takie działanie jest niedopuszczalne bowiem nie jest oparte na żadnej z podstaw wymienionych w art. 840 § 1 k.p.c. i kwestionuje wiążące strony orzeczenie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności. Przy czym bez znaczenia jest, czy powództwo takie opiera się na argumentach podnoszonych na etapie postępowania klauzulowego, czy też na innych zarzutach, skoro możliwość ich podniesienia istniała na etapie przed wydaniem prawomocnego orzeczenia. Powództwo opozycyjne, co wymaga podkreślenia nie jest kolejnym czy też nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia orzeczeń sądowych i w przeciwieństwie do skargi o wznowienie postępowania, nie zmierza do ponownego rozpoznania prawomocnie rozstrzygniętej sprawy. Powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności wszczynając całkowicie nowe postępowanie o swoim przedmiocie, nie stanowiąc tym samym kontynuacji postępowania, w którym wydano tytuł egzekucyjny, ani też kontynuacji postępowania w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności temu tytułowi. Wykluczenie oparcia powództwa opozycyjnego skierowanego przeciwko tytułom wykonawczym stanowiącym zaopatrzone w klauzulę wykonalności prawomocne orzeczenia sądowe na okolicznościach powstałych przed zamknięciem rozprawy poprzedzających wydanie tych judykatów ukierunkowane jest na ochronę mocy wiążącej (art. 365 § 1) oraz powagi rzeczy osądzonej (art. 366) prawomocnych orzeczeń rozstrzygających sprawę co do istoty. Potrzeba ochrony trwałości orzeczeń prawomocnych każe objąć prekluzją fakty i dowody, które mogły być powołane w prawomocnie zakończonym postępowaniu. Moc wiążąca i powaga rzeczy osądzonej wykluczają wreszcie ponowną ocenę twierdzeń, zarzutów i dowodów, które były już poddane pod osąd w prawomocnie zakończonym postępowaniu lub też takich, które pod taki osąd mogły być poddane.

Zasadnie zatem Sąd pierwszej instancji wskazał, że kwestia ta powinna być zostać zbadana w ramach postępowania zażaleniowego. Argumentacja w tym zakresie wymaga jednak dalszego uzupełnienia.

Postępowanie dotyczące stwierdzenia wykonalności orzeczenia sądu zagranicznego jest postępowaniem co do istoty sprawy, którego podłożem jest prawo materialne, ponieważ w jego toku badane są przesłanki stwierdzenia wykonalności pełniące takie funkcje, jak przepisy prawa materialnego w postępowaniu rozpoznawczym (postanowienia SN z dnia 30 stycznia 2018 r., sygn. akt III CSK 388/16, www.sn.pl, z dnia 13 września 2012 r., sygn. akt V CSK 323/11, OSNC 2013, Nr 4, poz. 52). W postępowaniu tym umożliwiono skorzystanie przez jego uczestników z szeregu instrumentów prawnych służących dochodzeniu stwierdzenia wykonalności lub kwestionowaniu wniosku o stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu państwa obcego. Ma ono charakter autonomiczny i szczególny, co dodatkowo potwierdza przepis art. 1151. 3 k.p.c. wykluczający możliwość uwzględnienia powództwa opozycyjnego w oparciu o przesłanki podlegające badaniu w tym postępowaniu. Na okoliczności te zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 11 października 2019 r. (III CZ 27/19), nota bene dotyczącym niniejszej sprawy, gdzie stwierdził, że wyrok sądu państwa obcego, którego wykonalność stwierdzono we właściwym postępowaniu przez nadanie klauzuli wykonalności, staje się krajowym tytułem wykonawczym.

Tym samym powództwo wytoczone w oparciu o art. 840 § 1 k.p.c. nie może być środkiem służącym podważeniu nie tylko prawomocności czy też treści uznanego orzeczenia sądu zagranicznego, ale również postanowienia o nadaniu mu klauzuli wykonalności.

Z uwagi na pewną niekonsekwencję wynikającą z różnicy między zarzutem apelacji polegającym na nierozpoznanie istoty sprawy, a jego pisemnym uzasadnieniem, ponownie podkreślić należy, że ze względu na stanowczą treść art. 1151.3 k.p.c. niedopuszczalne było ponowne badanie w niniejszej sprawie przesłanek warunkujących nadanie klauzuli wykonalności. Podkreślić przy tym należy, że przepis ten nie odnosi się do badania zarzutów, które były już podniesione, a do zarzutów, które opierają się na art. 1146 § 1 i 2 k.p.c. Zatem jakiegokolwiek dywagacje dotyczące „nowości” zarzutu objętego niniejszym pozwem nie mają znaczenia.

Na marginesie powyższych rozważań zauważyć należy również, że powód nawet nie wskazywał na okoliczności, jakoby prowadzone wobec niego postępowanie egzekucyjne zmierzało do przekroczenia kwoty 276 000 000\$. Poi uprawomocnieniu się części wyroku Sądu Okręgowego, egzekucja może być kontynuowana w zakresie 2 000 000\$ i ewentualnych odsetek. Zatem roszczenie główne z pewnością nie przekroczy kwoty z pkt 13, brak też informacji aby odsetki zbliżyły się do tej sumy.

Mając na względzie powyższe za bezzasadne uznać należy zarzuty powoda odnoszące się do naruszenia art. 840 § 1 k.p.c., art. 1146 § 1 k.p.c., a ponadto zarzut nierozpoznania przez Sąd pierwszej instancji istoty sprawy.

Niezależnie jednak od powyższego, Sąd Apelacyjny staje na stanowisku, że postanowienie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności jest niewadliwe. Zgodzić należy się z apelującym, że rozpoznanie sprawy o stwierdzenie wykonalności i nadanie klauzuli wykonalności zagranicznemu tytułowi egzekucyjnemu nie może prowadzić do zmiany treści tego tytułu (tak Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2016 r. IV CSK 636/15). Jednak w niniejszej sprawie sytuacja taka nie miała miejsca. Zwrócić należy uwagę na systematykę samego wyroku, któremu nadano klauzulę wykonalności. Otóż w jego pkt 10, co do którego nadano klauzulę wykonalności, wskazano, że ostateczny i w pełni wykonalny wyrok zostaje wydany na rzecz powoda K. w wysokości 92 000 000 \$. Rozstrzygnięcie to zostało wydane przeciwko D. L., R. Ś., A. Ś. i (...). W punkcie 11 (nie objęty wnioskiem o wykonalność) Wyrok dotyczył innych żądań i obejmował kwotę 28 600 000\$. Z kolei pkt 13 dotyczył ograniczenia maksymalnej łącznej kwoty odszkodowań jaką może uzyskać powód K. z tytułu wszystkich roszczeń od wszystkich pozwanych do kwoty 276 000 000\$, a na gruncie common law 92 000 000\$. Dopiero zaś w pkt 14, którym nadano klauzulę wykonalności, wyrok sądu amerykańskiego przyznawał każdemu z powodów odsetki od wszystkich należnych na ich rzecz kwot. W ocenie Sądu Apelacyjnego taka systematyka wyroku świadczy o tym, że intencją orzeczenia było ograniczenie odpowiedzialności jedynie co do zasądzonych kwot, a nie należnych od nich odsetek. Skoro zatem przedmiotem stwierdzenia wykonalności była jedynie część tego wyroku dotycząca kwoty 92 000 000 \$ czyli mieszcząca się w

granicach pkt 13 zbędne było przy nadawaniu klauzuli wykonalności dodatkowe ograniczenie wysokości roszczeń, które mogą być egzekwowane od A. Ś..

Nietrafny okazał się również zarzut jakoby Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy gdyż nie rozpoznał wniosku powoda o zawieszenie niniejszego postępowania do czasu zakończenia postępowania w sprawie prowadzonej przez Sąd Okręgowy w K.pod syg. (...). W ocenie Sądu Apelacyjnego brak rozpoznania tego wniosku stanowił naruszenie procedury, jednak nie miał wpływu na treść zapadłego orzeczenia. Dodatkowo błąd ten został wyeliminowany na etapie postępowania apelacyjnego, bowiem w dniu 22 marca 2022 r. oddalono wniosek o zawieszenie postępowania. Zgodnie z treścią art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c. sąd może zawiesić postępowanie jeżeli ujawni się czyn, którego ustalenie w drodze karnej lub dyscyplinarnej mogłoby wywrzeć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy cywilnej. Zarówno w samym wniosku o zawieszenie jak i w apelacji pełnomocnik powoda nie wskazuje o jaki konkretnie czyn miałyby chodzić i jaki byłby ewentualny wpływ wyroku karnego na orzeczenie zapadłe w niniejszym postępowaniu. Zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c. uzasadnione jest jedynie wówczas, gdy może występować określony w art. 11 k.p.c. stosunek prejudycjalności między rozstrzygnięciami o przedmiocie postępowania w sprawie cywilnej i w sprawie karnej i zarazem za zawieszeniem przemawiają względy celowości oraz interes stron postępowania. W niniejszym postępowaniu, biorąc pod uwagę podstawę faktyczną żądania powoda, brak jest nawet teoretycznej możliwości wystąpienia skutku o jakim mowa w art. 11 k.p.c.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie były również twierdzenia powoda dotyczące zgłoszenia przedmiotowej wierzytelności do masy upadłości D. L.. Co oczywiste, samo zgłoszenie wierzytelności nie świadczy o jej wyegzekwowaniu, choćby w części. Powód nie wykazał natomiast aby pozwany otrzymał w tym postępowaniu jakąkolwiek należność.

Nietrafny okazał się też zarzut naruszenia art. 235. 2 § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku dowodowego o przesłuchanie strony powodowej. Niezależnie bowiem od tego czy wniosek ten został złożony w terminie, to nie miał on znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Powód nie kwestionował ustaań faktycznych czy też braku ich kompletności, zatem logiczne jest, że brak przeprowadzenia dodatkowego dowodu nie mógł mieć wpływu na zapadłe rozstrzygnięcie. W tym miejscu, jedynie dla porządku, podkreślić należy, że pełnomocnik powoda formułując zarzuty procesowe zaniechał wskazania wpływu naruszeń przepisów na treść zapadłego rozstrzygnięcia co czyni te zarzuty wadliwymi.

Z tych też względów, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powoda w części dotyczącej oddalenia powództwa, jako bezzasadną.

Przechodząc natomiast do oceny rozstrzygnięcia o kosztach zawartego w wyroku sądu pierwszej instancji to stwierdzić należy, że zarzuty apelacji w tym zakresie okazały się częściowo zasadne.

Zgodzić należy się z przy tym, że podstawą rozstrzygnięcia w tym zakresie winien być art. 100 k.p.c. Zastosowanie winien również znaleźć art. 101 k.p.c. Jednak Sąd pierwszej instancji niewłaściwie ustalił proporcje określające wynik niniejszego postępowania. Kluczowe w tym zakresie jest ustalenie czy pozwany dał podstawy do wytoczenia powództwa i ewentualnie w jakiej jego części.

W dniu 19 kwietnia 2018 r. pozwany w drodze cesji zbył w zakresie kwoty 90 000 000\$ wierzytelność objętą tytułem wykonawczym, którego pozbawienia wykonalności domagał się powód. W dniu 22 sierpnia 2018 r. pozwany cofnął wniosek egzekucyjny jednak jedynie w zakresie kwoty 20 000 000\$. Pozew został wniesiony w dniu 5 grudnia 2018 r. i dotyczył kwoty 92 000 000\$. Zestawienie tych faktów świadczy o tym, że pozwany dał podstawę do wytoczenia przeciwko niemu powództwa w zakresie 70 000 000\$ co czyni go przegranym w 76 %. Obie strony postępowania były przed Sądem Okręgowym reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników co przy uwzględnieniu § 2 pkt 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, przyjmując stawkę minimalną, złożyło się na sumę kosztów postępowania 50 000 zł. Skoro zaś pozwany uległ w 76 %

to winien ponieść je w zakresie kwoty 38 000 zł, a poniósł 25 000 zł. Tym samym powodowi należał się zwrot kwoty 19 000 zł o czym orzeczono w pkt II zmienianego wyroku.

Rozstrzygnięcie to nie zamykało jednak całości problemu kosztów w niniejszym postępowaniu, bowiem powód, który jak wskazano powyżej wygrał proces w 76 % korzystał ze zwolnienia od kosztów sądowych, którymi w tym przypadku była opłata w wysokości 100 000 zł. Mając zatem na względzie powyższe należało na mocy art. 113 ust.2 uksc nakazać pobranie opłaty od przeciwnika zwolnionego od kosztów sądowych powoda, stosunkowo do zakresu w jakim uległ w postępowaniu. Tym samym należało pobrać na rzecz Skarbu Państwa od pozwanego, kwotę 76 000 zł o czym orzeczono w pkt III zmienianego wyroku na podstawie art. 113 uksc i 108.1 k.p.c.

Z kolei o kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie zasady odpowiedzialności za wynik procesu wyrażonej w art. 98 k.p.c. na koszty ter złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego określone w stawce minimalnej na podstawie § 2 pkt 9 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.